

Νεοελληνικός Διαφωτισμός, πολιτισμικές ζυμώσεις και ιδεολογικά ρεύματα πριν την Επανάσταση του 1821

Βιβλιογραφία

- Αγγέλου, Άλκης, *Των Φώτων. Όψεις του νεοελληνικού διαφωτισμού*, 2 τόμ., Αθήνα: Ερμής, 1988 και Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1999.
- Αθήνη, Στέση, και Γιάννης Ξούριας, *Νεοελληνική γραμματεία 1670-1830*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015, <<http://hdl.handle.net/11419/3325>>.
- Αποστολόπουλος, Δημήτρης, «Κοινωνικές διενέξεις και Διαφωτισμός στα μέσα του 18ου αιώνα: Η πρώτη αμφισβήτηση της κυριαρχίας των Φαναριωτών». Στου ιδίου, *Για τους Φαναριώτες: Δοκιμές ερμηνείας και μικρά αναλυτικά*, Αθήνα: ΕΙΕ/ΚΝΕ, σ. 31-44.
- Αρβανιτάκης, Δημήτρης, *Η αγωγή του πολίτη. Η γαλλική παρουσία στο Ιόνιο (1797-1799) και το έθνος των Ελλήνων*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2020.
- Γιακωβάκη, Νάσια, «Ο Λόγιος Ερμής ως τόπος διαμόρφωσης του ελληνικού κοινού», στο Στέφανος Κακλαμάνης, Αλέξης Καλοκαιρινός και Δημήτρης Πολυχρονάκης (επιμ.), *Λόγος και Χρόνος στη Νεοελληνική Γραμματεία (18ος - 19ος αιώνας). Πρακτικά Συνεδρίου προς τιμήν του Αλέξη Πολίτη*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2015, σελ. 207-238.
- Γουργουρή, Στάθης, *Έθνος-όνειρο: Διαφωτισμός και θέσμιση της σύγχρονης Ελλάδας*, μτφρ. Αθανάσιος Κατσικερός, Αθήνα: Κριτική, 2007.
- Ζελεπός, Ιωάννης (2007). «“Βαλκανική Ορθοδοξία”; Η σημασία του κολλυβαδικού κινήματος για τη διαμόρφωση συλλογικής ταυτότητας στη νοτιοανατολική Ευρώπη», στο Κωνσταντίνος Δημάδης (επιμ.), *Ο ελληνικός κόσμος ανάμεσα στην εποχή του Διαφωτισμού και στον εικοστό αιώνα*, τόμ. 1, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2007, σ. 511-523.
- Ηλιού, Φίλιππος, *Κοινωνικοί αγώνες και Διαφωτισμός: Η περίπτωση της Σμύρνης (1819)*, μτφρ. Ιωάννα Πετροπούλου. Αθήνα: ΕΜΝΕ, ²1986.
- Ηλιού, Φίλιππος, *Ιστορίες του ελληνικού βιβλίου*, επιμ. Άννα Ματθαίου, Στρατής Μπουρνάζος, Πόπη Πολέμη, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2005.
- Ηλιού, Φίλιππος, *Τύφλωσον Κύριε τον λαόν σου*, Αθήνα: Πορεία, 1988.
- Κατσαρδής-Hering, Όλγα, Αναστασία Παπαδιά-Λάλα, Κατερίνα Νικολάου και Βαγγέλης Καραμανωλάκης (επιμ.), *Έλλην, Ρωμηός, Γραικός: Συλλογικοί προσδιορισμοί και ταυτότητες*, Αθήνα: Ευρασία, 2018.
- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης, «Από τον Μοισιόδακα στον Ρήγα», *Ελληνικά* 51 (2001), σελ. 101-108.

- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός: Οι πολιτικές και κοινωνικές ιδέες*, Αθήνα: MIET, ³2000.
- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης, *Ιώσηπος Μοισιόδαξ. Οι συντεταγμένες της βαλκανικής σκέψης τον 18ο αιώνα*, Αθήνα: MIET, ²2004.
- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης, «Ιδεολογικές συνέπειες της κοινωνικής διαμάχης στη Σμύρνη (1809-1810)», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 3 (1982), σ. 9-39.
- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης, *Η Γαλλική Επανάσταση και η Νοτιοανατολική Ευρώπη*, Αθήνα: Πορεία, ²2000.
- Κονδύλης, Παναγιώτης, *Ο ελληνικός Διαφωτισμός: Οι φιλοσοφικές ιδέες*, Αθήνα: MIET, 1996.
- Κονδύλης, Παναγιώτης: *Ο ευρωπαϊκός Διαφωτισμός*, 2 τόμ., Αθήνα: Θεμέλιο, 1987.
- Κοτζαγεώργης, Φωκίων και Δημήτριος Παπασταματίου, *Ιστορία του νέου ελληνισμού κατά τη διάρκεια της οθωμανικής πολιτικής κυριαρχίας*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015, <<http://hdl.handle.net/11419/4721>>.
- Λάππας, Κώστας, «Δύο στιχουργήματα σχετικά με την κοινωνική κρίση στη Σμύρνη το 1819», *Ο Ερανιστής* 21 (1997), σελ. 259–283.
- Λιάκος, Α., «Προς επισκευήν ολομέλειας και ενότητας. Η δόμηση του εθνικού χρόνου», στο *Επιστημονική συνάντηση στη μνήμη του Κ.Θ. Δημαρά*, Αθήνα 18-19 Φεβρουαρίου 1993, Αθήνα: Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών / ΕΙΕ, 1994, σελ. 171–199.
- Λούκος, Σπύρος (επιμ.), *Κοινωνικοί αγώνες και διαφωτισμός, Μελέτες αφιερωμένες στον Φίλιππο Ηλιού*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2007.
- Παναγιωτόπουλος, Βασίλης (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 1, *Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821: Πολιτική πραγματικότητα, οικονομική και κοινωνική οργάνωση*, τόμ. 2, *Διαφωτισμός, ιστορία της παιδείας, θεσμοί και δίκαιο*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003.
- Πατηνιώτης, Μανώλης, *Στοιχεία Φυσικής Φιλοσοφίας: Ο ελληνικός επιστημονικός στοχασμός τον 17ο και 18ο αιώνα*, Αθήνα: Gutenberg, 2013.
- Σειρηνίδου, Βάσω, «Κοσμοπολιτισμός, μοναρχία και πολυεθνική πραγματικότητα. Η Βιέννη των Ελλήνων και του Ρήγα», *Μνήμων* 21 (1999), σ. 189-200.
- Σειρηνίδου, Βάσω, *Το εργαστήριο του λογίου: Αναγνώσεις, λόγια παραγωγή και επικοινωνία στην εποχή του Διαφωτισμού μέσα από την ιστορία της βιβλιοθήκης του Δημήτριου Ν. Δάρβαρη (1757-1823)*, Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2013.
- Τζεδόπουλος, Γιώργος, «Το μαρτύριο στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας: Ο κύκλος και οι ρωγμές», στο: Κώστας Λάππας, Αντώνης Αναστασόπουλος και Ηλίας Κολοβός (επιμ.), *Μνήμη Πηνελόπης Στάθη: Μελέτες ιστορίας και φιλολογίας*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2010, σ. 355-369.

Φωτόπουλος, Αθανάσιος, «Έλεγχος του ψευδοταλανισμού της Ελλάδος». Ορθόδοξη απάντηση στη δυτική πρόκληση περί τα τέλη του ΙΗ΄ αιώνα», *Μνημοσύνη* 11 (1988-1990), σ. 302-364.

Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister, Έλια, *Η «άδηλος» ιστορία του ιατροφιλοσόφου Ευσταθίου: Επιστήμη και νεωτερικές ιδέες στη νοτιοανατολική Ευρώπη του όψιμου Διαφωτισμού*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2021.

Israel, Jonathan, *Η Ευρώπη και ο Ριζοσπαστικός Διαφωτισμός. Μια τυπολογία των διανοητικών και πολιτισμικών πηγών της νεωτερικότητας*, Αθήνα: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / ΕΙΕ, 2005.

Israel, Jonathan, *Radical Enlightenment: Philosophy and the Making of Modernity 1650-1750*, Οξφόρδη: Oxford University Press, 2001.